

Pozdravni nagovor predsednika Državnega sveta Alojza Kovšce na predstavitvi knjige »Gospod Leon Štukelj in Tovarišija«

(Fakulteta za šport, 10.12.2019)

Spoštovani dekan fakultete prof. dr. Damir Karpljuk in celoten akademski zbor,
visoki predstavniki Univerze,
predstavniki Olimpijskega komiteja in športnih organizacij in zvez,
spoštovani avtorji dragocene publikacije,
gospe in gospodje,

dovolite mi, da v imenu Državnega sveta in v svojem osebnem imenu z veliko častjo pozdravim vse prisotne na današnjem svečanem dogodku, katerega okoliščine v mnogočem odstopajo od okoliščin, ki običajno spremljajo natis nove knjige.

Fakulteti za šport je v prvi vrsti treba izreči veliko priznanje za odločitev, da počasti praznovanje 100 obletnice ustanovitve Univerze v Ljubljani z izdajo knjige, ki presega ozko področje telesne kulture. Univerza v Ljubljani je namreč že v svojem začetku dobila domovinsko pravico v zavesti in samozavesti slovenskega naroda.

Knjiga »Gospod Leo Štukelj in Tovarišija« osvetljuje življenjsko zgodbo posameznika, ki je bil eden prvih diplomantov naše univerze. Leta 1924 je diplomiral na Pravni fakulteti in nato zavzeto 20 let opravljal sodniško službo. In četudi so bile zgodovinske okoliščine, vihre vojnega in povojnega časa, do Leona Štuklja neizprosne, so tri zlate olimpijske kolajne kljub temačnim časom sijale premočno. Povzdignile so ga v velikega narodnega junaka in vtisnile njegovo ime v zlato knjigo slovenskih športnih velikanov.

V zavest našega naroda se je zapisal z nastopi na sedmih velikih tekmovanjih, na katerih je skupno osvojil 20 kolajn: 8 zlatih, 6 srebrnih in 6 bronastih. Samo na olimpijskih igrah je skupno osvojil 6 kolajn: dve zlati v Parizu leta 1924, zlato in dve bronasti v Amsterdamu 1928 ter srebro v Berlinu 1936. Njegova zbirka bi bila še obsežnejša, če bi se Kraljevina Jugoslavija udeležila iger v Los Angelesu leta 1932.

Leon Štukelj je bil sokol, estet in humanist. Človek, ki so mu bile po letu 1945 kršene temeljne človekove pravice. Tedanja oblast je več desetletij skrbela, da ne bi zaradi svojih odlik Leon Štukelj postal svetilnik sokolske ideje, ki je v njem živela vse do njegove smrti in je v knjigi zapisana kot njegova poslednja volja. Spomin na Leona Štuklja na dan, ko ga v svetu praznujemo kot Dan človekovih pravic, je zato tudi na simbolni ravni najlepše darilo tudi temu prazniku.

Leon Štukelj je tiho trpel krivice povojnega režima, ki pa v njemu ni mogel ubiti močne narodne zavesti, želje po svobodi in samostojnosti. Vse to so vrednote sokolstva, njegov duh pa je v njem tlel naprej, morda še bolj goreče kot prej. Težave je prenašal pokončno in spravljivo ter do smrti le štiri dni pred 101. rojstnim dnevom ponavljal, da je vsem že davno odpustil. »Po srcu sem bil vedno razsodnik o tem, kaj je prav in kaj ne, kaj je dobro in kaj je slabo. In če si v dvomih, je bolje pomilostiti kot obsoditi,« je pojasnil poglede na življenje, ki mu je prineslo vse barvne odtenke ter navdihnilo mnoge.

S športno vztrajnostjo je naš olimpijonec ostal vitalen tudi v pozna leta in dočakal čas, ko smo se mu Slovenci končno lahko zahvalili in - tudi s to knjigo – popravili vsaj delček krivic in storjenega zla. Njegova zapuščina ostaja njegova vsestranska osebnostna, akademska, profesionalna in seveda športna odličnost, ki je nam in generacijam, ki prihajajo za nami, lahko v velik življenjski poduk in zgled.

Hvala za besedo.